

Åbenhedsaftale

Aftale mellem FOA og Sundhed og Omsorg Aarhus Kommune om bedre brug af ytringsfriheden inden for sundheds- og omsorgsområdet i Aarhus Kommune

Både kommunalt ansatte og ansatte i private plejefirmaer har den samme frihed som andre borgere til at deltage i den offentlige debat. Alligevel er der meget få medarbejdere på FOAs arbejdsområder, som ytrer sig om forhold og regler, som de mener, at offentligheden bør kende til.

Aarhus Kommune og FOA er enige om, at det er et problem, der bør afhjælpes. Den udbredte selvcensur udgør et problem for medarbejderne selv og arbejdsmiljøet på de arbejdspladser, hvor de arbejder. Som medarbejder er det en belastning at kende og arbejde under kritisable forhold eller overflødige regler uden at turde fortælle om det til ledelsen og offentligheden. For arbejdspladsen er det et problem, fordi ledelsen på arbejdspladsen dermed risikerer at gå glip af vigtig information om, hvor der er problemer og overflødige regler, der bør gøres noget ved. Sidst, men ikke mindst, er den udbredte selvcensur et væsentligt problem for kommunen. Kommunen har en klar interesse i, at medarbejderne på velfærdsområderne bruger deres viden og indsigt bidrager til at afdække eventuelle kritikværdige forhold, som der bør gøres noget ved, eller overflødige regler som tager deres tid væk for kerneopgaven.

Aarhus Kommune og FOA er derfor enige om at iværksætte en række initiativer, der har til hensigt at give kommunalt ansatte og ansatte i private plejefirmaer bedre mulighed for at udtale sig kritisk om forhold-

ne på deres arbejdsplads uden at risikere negativ ledelsesmæssig sanktionering for retmæssig brug af deres ytringsfrihed som privatpersoner.

Målet er, at medarbejdernes frygt for negative ledelsesreaktioner og -sanktioner mindskes og, at de ansatte i stigende grad oplever kolleger og andre bruge deres ytringsfrihed uden at det medfører negative ledelsesreaktioner og -sanktioner. Samtidig skal det være normen, at medarbejdere stiller sig kritisk overfor regler som de anser for overflødige, for at sikre at vi løbende får gjort op med overflødigt bureaukrati og dokumentation, og dermed kan frigive tid til at være sammen med borgerne.

Aarhus Kommune og FOA er enige om at iværksætte en række initiativer, der på én gang motiverer flere ansatte til at bruge deres ytringsfrihed til at oplyse om kritisable forhold, hvis de mener, at der er behov for det og motiverer ledere til at fortælle og vise medarbejderne, at der ikke vil komme eller kommer negative ledelsesreaktioner på en sådan retmæssig brug af ytringsfriheden:

- Information, oplysning og vejledning til ledere, tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og medarbejdere om ytringsfrihedens muligheder samt de lov- og aftalemæssige begrænsninger for negative ledelses-sanktioner

- Ytringsfriheden understreges og hyl-des ved at blive skrevet ind i ansættelsesbrevet, og både Aarhus Kommune og FOA vil fortælle om de gode eksempler på medarbejdere, der har brugt deres ytringsfrihed
- Kommunalt udviklingsprojekt, hvor ledere og medarbejdere samarbejder om at fremme en aktiv og konstruktiv brug af ytringsfriheden til bl.a. udvikling og sikring af kvaliteten af velfærdsydelserne til borgerne. Det kan bl.a. ske gennem udarbejdelse af en kommunal ytringsfremmepolitik i form af bl.a. MED-retningslinjer for fremme øget brug af ytringsfriheden
- Arbejdspladsinitiativer, hvor ledere og medarbejdere udarbejder og implementerer MED-retningslinjer for at udbrede kendskabet til retten til ytringsfrihed og beskyttelsen mod negative ledelsesreaktioner som følge af retmæssig brug af ytringsfriheden og/eller aftaler mellem tillidsrepræsentant(er) og ledelse herom. Sådanne arbejdspladsinitiativer vil bl.a. kunne bygge på ovenstående informations-, oplysnings- og vejledningsinitiativer.

FOA og Aarhus Kommune vil på baggrund af samarbejdet og erfaringerne drøfte ytringsfriheden med KL.

Aarhus, 23. april 2025

Christian Budde

Rådmand, Sundhed og Omsorg

Tanja Nielsen

Sektorformand, FOA

Jeanett Drasbæk

Sektorformand, FOA

SUNDHED OG OMSORG
Aarhus Kommune

FOA